

ศาลหลักเมือง

ศาลหลักเมือง
จังหวัดสมุทรสงคราม

เที่ยวแม่กลอง...กราบไหว้ศาลหลักเมือง ขอพรเป็นสิริมงคล-การงานก้าวหน้า

สมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดของ...
คำค้น ก่อนเข้าที่พักที่มี

พ.ศ. 2515 ในสมัยที่ นายชาญ กาญจนภาคพันธ์ สมุทรสงครามขณะนั้น ใช้งบประมาณเพียงแค่ 480,000 บาท มีพิธีวางศิลาฤกษ์โดย พล.ต.ค. อรรถสิทธิ์ ลัทธิสุนทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2517 และได้ดำเนินการสร้างด้วยความรวดเร็ว กระทั่งเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. 2518 จึงกราบบังคมทูลขอเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายศาลหลักเมืองให้ทรงเจิมทรงพระสุหร่ายตามประเพณี และขอพระราชทานเสกพระเจ้าได้มอบทองบรรจุไว้ในศาลหลักเมืองแห่งนี้เพื่อเป็นมิ่งขวัญแก่ชาวเมืองสมุทรสงคราม โดยให้รื้อสำนักพระราชวังได้กำหนดพิธียกเสาหลักเมืองและสมโภชในวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ระหว่างเวลา 13.45-14.18 น. จึงเรียนเชิญ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์

สมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดของประเทศไทย มีพื้นที่เพียง 416,707 ตารางกิโลเมตร มี 3 อำเภอคือ อ.เมือง อ.อัมพวา และ อ.บางคนที มีประชากรไม่ถึง 2 แสนคน น้อยเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากจังหวัดระนอง แต่เป็นเมืองที่มีความสำคัญทั้งด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมที่น่าศึกษา มีวัดต่าง ๆ ถึง 109 วัด มี 3 ศาสนา คือ พุทธ คริสต์ อิสลาม มี 3 นา คือ นาข้าว นาเกลือ นากุ้ง และมี 3 น้ำ คือ น้ำจืด น้ำเค็ม น้ำกร่อย รวมทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติมากมาย เช่น ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำบางน้อย ตลาดน้ำท่าคา ดอนหอยหลอด อุทยาน ร.2 และค่ายบางกุ้ง ที่ยังคงโดดเด่นก็คือ “ตลาดร่มหุบ” อยู่ใจกลางเมืองแม่กลอง ที่พ่อค้าแม่ค้านับร้อยรายนำพืชผัก และสินค้าประมงมาวางขายกันบนทางรถไฟตั้งแต่เช้าดื่นเย็น เมื่อขบวนรถไฟเข้า-ออก สถานี ก็จะเก็บข้าวของที่วางระเกะระกะรวมทั้งเดินทั้งแดด และหุบร่มให้ขบวนรถไฟผ่านได้สะดวกในพริบตา ซึ่งก็เป็นเสน่ห์ของความสนุกสนานอีกรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัส

นอกจากนี้ยังมีการเที่ยวชมศาลมพระ้าวที่ยังคงใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม และการใช้วิถีชีวิตของชุมชนริมคลองที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้อยากไปสัมผัส ตลอดจนการล่องเรือชมหิ่งห้อยในเวลา

ค่ำคืน ก่อนเข้าที่พักที่มีทั้งแบบโฮมสเตย์ และ รีสอร์ทมากกว่า 1,000 แห่ง จึงเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวนิยมไปกันมาก แม้ปัจจุบันปริมาณนักท่องเที่ยวจะลดน้อยลงไปบ้างแล้วก็ตาม

สมุทรสงครามยังมีสถานที่และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปนมัสการกราบไหว้บูชา เช่น หลวงพ่อบ้านแหลม ภายในอุโบสถวัดเพชรสมุทรวรวิหาร ศาลเสด็จเตี่ยกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ดอนหอยหลอด ที่สำคัญคือ “ศาลหลักเมือง” บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด ตามธรรมเนียมพิธีศาสนาพราหมณ์ว่า ก่อนที่จะสร้างเมืองจะต้องทำพิธียกเสาหลักเมืองในที่อันเป็นชัยภูมิสำคัญเพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง สิ่งเหล่านี้ใครได้ไปกราบไหว้บูชาก็จะนำมาซึ่งความเป็นสิริมงคลและอยู่เย็นเป็นสุข ศาลหลักเมืองเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ใครไปเที่ยวจังหวัดใดก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ควรแวะไปนมัสการกราบไหว้ก็คือศาลหลักเมือง ซึ่ง จ.สมุทรสงคราม แม้จะเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดของประเทศไทย แต่เป็นเมืองเก่าแก่สมัยกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดิน สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เดิมไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการสร้างศาลหลักเมืองมาก่อนหรือไม่ กระทั่งเมื่อปี

ตลาดร่มหุบ

ตลาดน้ำอัมพวา

หลักเมืองนั้นได้คำนึงถึงความเหมาะสมของภูมิประเทศ โดยใช้แบบสถาปัตยกรรมทางภาคกลาง คือ ศาลาจัตุรมุขเปิดสามด้าน

ส่วนเสาหลักเมืองนั้นได้คัดเลือกไม้ราชพฤกษ์ซึ่งเป็นไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลนามและเป็นไม้เนื้อแข็ง ที่มีลักษณะตามตำรา คือ มีขนาดลำต้นสูงใหญ่ ตรง ไม่มีคด ที่สำคัญต้องไม่มีตำหนิใด ๆ ส่วนที่นำมาทำเสาหลักเมืองของจังหวัดสมุทรสงครามนั้น มีขนาดความสูง 108 นิ้วฟุต หรือ 2.80 เมตร โดยพระครูวิสุทธิบริดี เจ้าอาวาสวัดคงคาราม จ.ราชบุรี อดีตท่านเป็นหมอยารักษายาใช้นามาปลูกไว้ที่วัดของท่านและได้มอบให้จังหวัดสมุทรสงคราม นำมาสร้างเสาหลักเมือง โดยกรมศิลปากรได้แกะสลักเสาไว้ราชพฤกษ์ต้นนี้เป็นรูปพรหมพักตร์ มีคนกกลีบบัวรองรับ

สำหรับการสร้างศาลหลักเมืองจังหวัด

ปราโมช นายกรัฐมนตรีขณะนั้นเป็นประธาน ศาลหลักเมืองสมุทรสงคราม เป็นที่เคารพของประชาชนที่มากกราบไหว้ขอพรทุกวัน หรือตามเทศกาลสำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีข้าราชการน้อยใหญ่ที่ย้ายมาดำรงตำแหน่งใหม่ สิ่งแรกที่ทุกคนไปสักการบูชาก็คือศาลหลักเมือง หรือแม้แต่ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งที่นั่นแล้ว ก็ยังมาสักการะขอพรเป็นประจำ เพราะต้องการความอุ่นใจ และเพื่อความเป็นสิริมงคลเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ดังนั้นใครที่มาเที่ยว จ.สมุทรสงคราม หากมีโอกาสเข้ามาแวะกราบไหว้ศาลหลักเมือง เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว แล้วยังขอให้การทำงานก้าวหน้าอีกด้วย.

มานพ จันทรฤกษ์